

"Ens fa falta un Sean Connery"

Víctor Alexandre és l'autor de 'Jo no sóc espanyol', un llibre que ja ha esdevingut fenomen, amb més de 15.000 exemplars venuts en tres mesos. Són vint entrevistes amb vint coneguts personatges catalans que signen, amb normalitat, l'afirmació que les encapçala.

Amb la veu fonda, radiofònica, en Víctor Alexandre (Barcelona, 1950), periodista i escriptor, va desgranant les respostes. No vol deixar-se res. Ha escrit un llibre amb intenció que, a més, és un èxit de vendes, i té ganes d'explicar-se. La primera pregunta és obligada, la mateixa amb què ell comença totes i cadascuna de les 20 entrevistes:

—*Vostè se sent espanyol?*

—No, no em sento ni m'he sentit mai espanyol. Si me n'hagués sentit no hauria fet un llibre com aquest. Jo no sóc un antagonista dels meus personatges, sinó un còmplice, una persona que pensa com ells.

—*Com va sorgir aquest llibre?*

—El primer que se'm va acudir va ser el títol. Després va venir la necessitat de buscar persones que per la seva trajectòria personal han excel·lit en diferents àmbits professionals, que tenen ascendència sobre nosaltres, perquè serveixin de punt de referència a la societat dels Països Catalans a l'hora de proclamar la seva identitat sense complexos.

—*Quin criteri va seguir per fer la selecció de personatges?*

—La llista, en principi, no era gaire més llarga. Perquè encara que a tots no els coneixia personalment, sí que en sabia la trajectòria personal i, per tant, de sorpreses, no en vaig tenir cap. Vaig fer la tria en funció de no repetir excessivament els àmbits als quals cadascú pertany i de mirar, a més a més, que siguin àmbits generacionals diferents, des d'en Tísner, que és el més gran de tots, amb 87 anys, fins al Joel Joan, que quan li vaig fer l'entrevista en tenia 28. No hi ha polítics, més que res perquè són molt previsibles. He volgut que sigui la societat civil, la que s'hi expressi.

—*Ja hi ha qui comenta que, si l'home del temps, l'escriptora que ens agrada o el capità del Barça*

d'handbol no són espanyols, per què ho hem de ser els altres?

—Exacte. Jo crec que ens fa falta un Sean Connery. Sean Connery és una persona que va pel món dient que és escocès i que el dia més feliç de la seva vida serà aquell en què Escòcia recuperi la plena sobirania.

I tot li va bé, totes li ponen. No li manquen els contractes i els seus amics no li han girat la cara per dir que és escocès. Nosaltres, encara que no tinguem personatges tan internacionalment populars, sí que tenim persones a les quals admirem i que, cadascuna en el seu àmbit, aconsegueixen aparèixer en els mitjans de comunicació o accedir a fòrums internacionals. Des d'allà podrien exercir de catalans igual que Connery ho fa d'escocès. N'hi ha algunes que sí que ho fan. Per tant, es tracta de buscar-les perquè influeixin sobre nosaltres.

—*Till Stegmann diu, al pròleg, que els personatges conformen "una composició musical de tema amb variacions".*

—És aquesta la idea. Hi ha una mostra de les diferents maneres de no ser o de no sentir-se espanyol. Entre el bisbe Deig i en Lluís Gaualdà, evidentment, hi ha un món, però tenen en comú diverses coses: tots dos pertanyen al mateix país, tots dos parlen una mateixa llengua i tots dos volen, per a

"Entre el bisbe Deig i en Lluís Gaualdà hi ha un món, però tenen en comú diverses coses: tots dos pertanyen al mateix país, tots dos parlen una mateixa llengua i volen, per a aquesta llengua i per a aquest país, les màximes cotes de llibertat."

aquesta llengua i per a aquest país, les màximes cotes de llibertat. A vegades ens diuen, als qui volem la independència, que som radicals. Jo crec que el que hem de ser és radicalment normals.

—*L'ha sorprès, l'èxit de vendes?*

—L'Emili Teixidor parlava, a la ràdio, del fenomen d'aquest llibre. És un fenomen agradable des del punt de vista identitari perquè demostra que toca la fibra de la gent, que tenim problemes que no estan resolts i que

la gent busca com resoldre'ls, busca respostes sobre aquest tema que els polítics no els donen.

—*Ha notat, potser, distorsió entre l'èxit real i el ressò mediàtic?*

—De moment, durant tres mesos ha estat el llibre més venut de no ficció. Per això, el silenci que hi ha hagut per part d'alguns mitjans de comunicació o d'alguns programes estrella de ràdio és un silenci que els posa en evidència. De fet, l'únic d'aquest tipus de programes que n'ha parlat és el del Luis del Olmo, i ho ha fet mitjançant una fórmula curiosa: posant, des de Madrid, un antagonista a la meua manera de pensar. Però en els programes que hom pensa que són més emblemàtics des d'un punt de vista més o menys catalanista hi ha hagut un silenci absolut. I a mi, això, com a català, em preocupa. Hi ha persones que a cau d'orella no tenen cap problema de dir-te que volen una Catalunya independent, però si els preguntes com poden formar part d'un partit que, malgrat dir-se nacionalista, no vol la independència del seu país, no tenen resposta, fugen d'estudi. Perquè no hi ha resposta, només n'hi hauria si entressin en contradicció amb ells mateixos. Penso que aquestes persones, pel seu bé, haurien de meditar, perquè si no, tota la seva vida és un reguitzell de coses inconnexes.

—*Reivindica la coherència.*

—Sí. Jo el que vull és mirar-me al mirall tranquil·lament cada dia i no avergonyir-me de mi mateix. Sí que ens hauria d'avergonyir, però, la situació en què ens trobem, perquè podríem aconseguir molt més del que tenim, si nosaltres estiguéssim convençuts del que

som i no ens fes por anar pel món proclamant-ho amb normalitat.

—*S'ha dit que el llibre ha arribat en un moment clau en les aspiracions de les nacions sense estat.*

—N'estic convençut. Jo crec que, amb el temps, la gent oblidarà els personatges del llibre, el seu autor el primer. Però el llibre quedarà. Crec que serà un referent d'un moment determinat, el que estem vivint i que no podem mesurar objectivament perquè encara en formem part. Uns anys enrere un llibre com aquest hagués estat un *boom* terrible, perquè el tema era tabú. Avui dia sortosament la cosa és més normal.

—*Ha creat un revulsiu?*

—El llibre és molt crític amb nosaltres mateixos, perquè el dolent de la pel·lícula, com a arquetip, sí que pot ser Espanya, però la major part del que ens passa és per culpa nostra. Si no ens respectem, com podem esperar que algú ens respecti? Si quan algú ens diu un nom que no és el nostre, acceptem ser dits per aquest nom, no podem esperar que l'interlocutor que s'ha equivocat ens conegui pel nom autèntic. Si nosaltres anem pel món d'espanyols no podem esperar que el món ens conegui com a catalans. I no es pot ser totes dues coses, igual com no és possible ser espanyol i francès alhora, per molt que diguin els de la *izquierda pija* catalana. Al capdavall, però, serem el que nosaltres voldrem. La idea del llibre —i espero haver-ho aconseguit— era encomanar optimisme, però des del realisme, per allò de saber-nos, alhora, constructors i manobres.

Víctor Alexandre, el dia que va presentar el seu llibre a la Universitat Politècnica de València.
 "Jo no sóc un antagonista dels meus personatges, sinó un còmplice, una persona que pensa com ells."

Anna Bèrnia